

SZLAK KULTURY WOŁOSKIEJ

Posted on 31 maja 2024

W ramach cyklu #SzlakiKulturoweEDD prezentujemy genezę powstania Szlaku Kultury Wołoskiej, który ukazuje obecne ślady działalności pasterskiej Wołochów na obszarze Karpat, na pograniczu polsko-słowackim, gdzie przez setki lat wypas owiec był kluczowym elementem gospodarki człowieka.

Głównym celem Szlaku Kultury Wołoskiej jest przywrócenie lokalnego dziedzictwa historyczno-kulturowego poprzez inwentaryzację zasobów, szkolenia, warsztaty, publikacje oraz wydarzenia bazujące na cyklu pasterskim i wypasie owiec.

Poprzez promocję regionalnych wartości kulturowych, szlak ten staje się „żywym” świadectwem kultury pogranicza. Umożliwia lokalnym społecznościom tworzenie własnej oferty kulturalnej, np. warsztatów rękodzieła, lokalnych imprez czy produkcji serów.

Szlak Kultury Wołoskiej łączy ludzi gór, kształtując postawy otwartości, budując wzajemne kontakty i wymianę doświadczeń. Przebiega wzdłuż łuku Karpat, podążając śladami wędrowek i osadnictwa wołoskiego, łącząc miejsca o żywych tradycjach pasterskich.

Osadnictwo wołoskie zostawiło ślady w zdobnictwie oraz układzie przestrzennym wielu małopolskich miejscowości, takich jak Ochotnica, Zawoja czy Zubrzyca. Wpływy te widoczne są w architekturze i kształtowaniu krajobrazu. Prawo wołoskie regulowało osadnictwo, sposób gospodarowania i formy przestrzenne osad, charakterystyczne dla górzystych rejonów południowej Małopolski.

Wśród wsi lokowanych na prawie wołoskim są m.in. Bodaki, Wierchomla Wielka, Lipnica Wielka i Ochotnica. Charakterystycznym układem przestrzennym była łańcuchówka, z luźną zabudową wzdłuż dolin oraz osadami śródlęsnymi i polaniarskimi. Unikatowe zespoły zabudowy wołoskiej znajdują się w Ochotnicy Dolnej, Ochotnicy Górnej i innych miejscowościach gorczańskich. Formy zdobnicze wołoskie, takie jak rozety, gwiazdy czy parzenice, zdobią nie tylko architekturę, ale również owcze sery.

Opiekę nad promocją Szlaku Kultury Wołoskiej sprawuje Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”. W tym roku organizacja przygotowała projekt **Na Wołoskim Szlaku – budowanie partnerstwa na rzecz Szlaku Kultury Wołoskiej oraz popularyzacja dziedzictwa wołoskiego**. Zadanie będzie realizowane w szczególności w powiatach: nowotarskim, nowosądeckim, gorlickim, tatrzańskim, limanowskim i Nowym Sączu.

Więcej na stronie - [<tutaj>](#)

Więcej na temat projektu - [<tutaj>](#)

Szlak Kultury Wołoskiej fot. Szlak Kultury Wołoskiej Trasa Valaskej Kultúry

Szlak Kultury Wołoskiej - tradycje pasterskie, fot. Józef Michałek

Szlak Kultury Wołoskiej fot. Szlak Kultury Wołoskiej Trasa Valaskej Kultúry